

Følge af Industrikrisen. Det kan jeg ikke anerkende er rigtigt. Det er rigtigt, at Købstæderne — i denne Henseende slutter jeg mig fuldstændig til de Udtalelser, der allerede er fremsat her — ikke kan bære mere, og de kan ikke blive ved med at bære det, man har lagt over paa dem. Det er derfor beklageligt, at man nu tilsyneladende tilsigter yderligere at forrykke Forholdet til den forkerte Side. Men Landet kan bære Udgifterne, og Landet kan skaffe Arbejde, Staten kan gøre det, og den skal gøre det, der er overhovedet ingen Vej udenom, og saa længe Staten forsøger paa at undgaa det og til ingen Verdens Nytte Aar efter Aar ofrer 80 Mill. Kr. til Militærvæsenet, kan det ikke nytte at komme og sige, at Staten ikke er i Stand til at paatage sig de nødvendige Byrder, for at Befolkningen ikke skal sulte. Staten staar heller ikke frit stillet her. Det vil ikke være billigere, hvis Arbejderklassen i stor Udstrækning tvinges af Arbejdsløsheden over paa Fattigvæsenet. Byerne er saa haardt spændt for med Skatteprocenter fra 10—12 til 22—24 som Følge af, at Staten har lagt saa meget over paa dem, medens Skatteprocenten paa Landet vel i Almindelighed bevæger sig mellem 2, 4 og 5. Byerne kan derfor ikke bære mere. Det maa være Staten, der paatager sig denne Op-gave. Det er rigtigt, som det er bemærket, at udenfor Byerne har Kommunerne hidtil ikke ofret synderligt hverken til Arbejdsløsheden eller Bolignødens Afhjælpning eller noget af den Slags. Lad os endelig være enige om at gøre, hvad vi kan, for at hindre, at Folk tvinges til at ty til Fattigvæsenet. Det bliver nemlig dyrt. Paa et Arbejdersmøde i Aarhus stod en af Byens mest kendte Syndikalister frem og haanede Socialdemokratiet for det Arbejde, det havde gjort for at skaffe Hjælp gennem Arbejdsløshedsunderstøttelse. Han vilde sige til sine Kammerater, at de skulde følge ham og gaa til Fattigvæsenet, der blev de bedre forsørget end gennem Arbejdsløshedsunderstøttelserne, han og hans Familie skulde ikke have noget af alt det Renderi, de vidste, hvor Fattigvæsenet var. Det var en Tale, som jeg ikke kan forstaa, at konservative Partier skulde være interesserede i at opmuntre. Ganske vist maa man i saadanne Tilfælde opgive sin Valgret, men det er man dog vel nok kommet ud over at spekulere i. Og faar man først Folk tvunget over paa Fattigvæsenet, bliver det langt dyrere end den nuværende Ordning.

Man kan ikke undgaa at lægge Mærke til Arbejdsløshedens Hærgen. Forleden Dag saa jeg en Kone komme kørende med en Barnevogn, i den laa der et blegt udseende Barn, der kun havde et lille Gulvtæppe over sig. Konen var iført Herrestøvler og Herrefrakke og havde ingenting paa Hovedet. Det var et trøstesløst Billede. Det var sikkert en Kone, der var gift med en arbejdsløs Mand, og som nu var ude og trække lidt frisk Luft. Man ser ligeledes omkring i Byerne Børn gaa i Kludsko, som er det billigste Fodtøj, og mange Gange er der ingen Bunde i dem, men der er ikke Raad til at anskaffe andet Fodtøj. Jeg har i et enkelt Tilfælde spurgt dem, hvem de var, og det viste sig, at det var Børn af en arbejdsløs. Men faar man først Folk vænnet til at gaa til Fattigvæsenet, vil de ikke føre den Kamp, de nu fører, og det er derfor meget farligt at slaa ind paa en Vej, der kan føre Udviklingen i den Retning. De Understøttelser, der ydes nu, er jo i Virkeligheden ikke store. Men naar der ikke kan skaffes Arbejde, maa der selvfølgelig Understøttelse til, Folk kan ikke leve af ingenting. Alle vil helst have Arbejde, men det, der gives i Understøttelse, er dog ikke nær saa meget pr. Individ, som det f. Eks. koster Staten at have Forbryderne siddende i Tugthuset og i Straffeanstalterne. Jeg kan heller ikke forstaa, at nogen skulde have Hjerte til at ville trykke Lønnen ned eller træffe Foranstaltninger, der kan føre dertil, ud over den Nedgang, der allerede er sket paa ordinær Maade. Forleden var der to af Aarhus Omegns Godsejere, som i Vidners Overværelse overfor mig udtalte, at de i afvigte Høst fra Fæstemændene i Aarhus havde haft Tilbud om Arbejdskraft bare for Kost og Logi. Den ene af Godsejerne havde ydet 3 Kr. i Dagløn foruden Kosten. Den anden mente, at 2 Kr. var nok, og havde ikke betalt mere for sit Høstarbejdes Udførelse, og de hævdede endda, at det egentlig var ydet frivilligt, for de kunde have faaet Arbejdskraft for Føde og Logi alene. Saaledes er Forholdene, og jeg synes, at det for ethvert humanitæntænkende og kristeligt Menneske maa komme an paa, at man søger at skabe Forhold, der kan føre i den modsatte Retning, og som ikke trykker yderligere nedad. Det er sikkert ogsaa saaledes, at der paa de nogenlunde ordentlige Pladser ude paa Landet ikke savnes dygtig Arbejdskraft, hverken Karle eller Piger.

Der er her talt forblommede Ord om Industrikrisen, om hvilken uheldig Situa-